



ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Meziměstí, Vižňov 356, okres Náchod

Vižňov 356, 549 83 Meziměstí

Identifikátor: 600 093 085

Termín konání orientační inspekce: 21.- 22. listopadu 2001

Čj.	096 305/01-1004
Signatura	oi3av107

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola Meziměstí, Vižňov 356, okres Náchod je dvoutřídní předškolní zařízení provozované od roku 1973. Je umístěna v budově bývalé základní školy. Zřizovatelem je Město Meziměstí se sídlem 5. května 1, 549 81 Meziměstí. K termínu 13. listopadu 2001 bylo zapsáno 35 dětí ve věku od dvou do sedmi let. Mateřskou školu navštěvují děti z Vižňova, většina dětí však dojíždí z Meziměstí. Doprava je zajišťována linkovým autobusem za doprovodu učitelek mateřské školy.

Školní jídelna, samostatný subjekt, zajišťuje stravování dětí a zaměstnanců mateřské školy. Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení kvality a podmínek vzdělávání, školní jídelna nebyla předmětem inspekční činnosti.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Řízené a spontánní činnosti

Výchovně-vzdělávací činnost vychází z Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy čj. 33 483/38-201. Učitelky vypracovaly celoroční plány, ve kterých definovaly dlouhodobé cíle nebo rámcové oblasti jednotlivých složek vzdělávací činnosti. Jejich plnění je dokládáno dopisováním termínů. Program pro jednotlivé dny v týdnu je plánován prostřednictvím týdenních plánů. Týdenní programy motivované konkrétními básněmi, říkadly, písněmi nebo hádankami jsou velmi stručně zpracovány. Jsou rozčleněny zpravidla do pěti vzdělávacích složek, u každé je stanoven úkol, který není blíže diferencován ve vztahu k věkovým zvláštnostem a individuálním schopnostem dětí. Cíle pro spontánní činnosti a další organizační celky (pobyt venku, pohybové aktivity) nejsou plánovány. Obsah tematického programu není propracován tak, aby tvořil celek, není zřetelná provázanost jednotlivých činností na základě přirozených souvislostí a vztahů.

Plnění realizovaných úkolů je dokladováno, ale kontrolou dokumentů Přehled výchovné práce v obou třídách byla zjištěna nižší vypovídací hodnota provedených zápisů o spontánních a řízených činnostech. Učitelky vedou záznamy o dětech. V současné době přehodnocují jejich obsahovou stránku s cílem zkvalitnit pedagogickou diagnostiku dítěte předškolního věku. Učitelky zpracovaly individuální program pro dítě vyžadující speciální péči při adaptaci na prostředí.

Pedagogickou práci zajišťují ve dvou třídách tři učitelky. Požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro předškolní výchovu mají dvě pracovnice, které pracují na plné úvazky. Učitelka zaměstnaná na 0,75 nesplňuje požadované podmínky. Má uzavřenou pracovní smlouvu do 31. července 2002. V organizaci přímé výchovné práce učitelek není vytvořen časový prostor pro souběžné působení učitelek. Nadstandardní aktivity (individuální logopedická péče, hra na zobcovou flétnu) učitelky provádějí s dětmi nad rámec pracovní povinnosti.

Mateřská škola využívá celou budovu. V přízemí je šatna dětí, stabilní ložnice, umývárna, jídelna, sociální zařízení řešené atypickým způsobem pro děti předškolního věku (oddělená WC pro chlapce a děvčata, umístěná v mezipatře a v přízemí). V prvním poschodí jsou dvě třídy a ředitelna, není zde situováno žádné WC a ani umyvadlo. Prostorové zázemí tak neumožňuje dětem plynulé přechody mezi jednotlivými místnostmi, nelze zcela rozvíjet samostatnost dětí. Rizikové situace vznikají v průběhu dne při individuálních odchodech dětí do sociálních zařízení.

Obě třídy jsou vybavené starším nábytkem, stejné velikosti stolků nesplňují dle subjektivního posouzení odpovídající parametry vzhledem k výšce dětí. Na odpovídající úrovni je nabídka rozmanitých hraček a učebních pomůcek s rovnoměrným zastoupením ve vztahu k jednotlivým složkám vzdělávací činnosti. Škola je vybavena funkční audiovizuální technikou, standardním nářadím a náčiním pro tělovýchovné činnosti. Zákoutí pro námětové hry jsou vytvořena v omezené míře, jejich rozšíření je limitováno prostorovými podmínkami. Výtvarný materiál a hračky jsou pro děti z větší části přístupné. Vybavení hračkami a pomůckami je pravidelně doplňováno a obnovováno. Pozitivně je hodnocena nabídka knih dětské a učitelské knihovny.

Celková estetika prostředí nebyla nijak výrazná. Poškozená podlahová krytina na schodišti, nezajištění odpovídající čistoty podlahy ve třídě mladších dětí, menší důslednost byla věnována vedení dětí k udržování pořádku v uspořádání hraček.

V posledních letech byla modernizována školní zahrada, která tvoří součást mateřské školy. Její využití nebylo předmětem inspekční činnosti.

Denní program probíhá podle režimu dne. Časové intervaly mezi stravováním jsou dodržovány, je vytvořen dvouhodinový časový prostor pro pobyt dětí venku za příznivého počasí. Pitný režim je zaveden, děti ho využívají, ale nápoj mají k dispozici až po 8:00 hodině. Zohledňování individuální potřeby spánku dětí není programově realizováno vzhledem k prostorovým podmínkám. Umístění ložnice v přízemí neumožňuje zařazovat náhradní činnosti pro děti s kratší délkou odpočinku. Dle vyjádření ředitelky délku kratšího spánku potřebuje vzhledem k časnému vstávání minimální počet dětí. Doba zahájení provozu od 5:45 hodin není vhodná z pohledu dítěte předškolního věku. Toto řešení je z důvodu dopravy místních rodičů do zaměstnání. Učitelky přijímají dojíždějící děti z Meziměstí před budovou Městského úřadu v Meziměstí od 6:10 do 6:42 hodin a následně s nimi odjíždějí linkovým autobusem do Vižňova. V organizaci dne je vytvořen vyvážený prostor pro spontánní a řízené činnosti, pravidelně jsou zařazovány pohybové aktivity.

Na základě provedených hospitací byly hodnoceny činnosti řízené a spontánní ve druhé třídě. Při řízených činnostech byly uplatněny dvě formy realizace. Činnosti zaměřené na oblast rozumovou a poznávací učitelka realizovala s dětmi v menších skupinkách. Uplatnila prvky smyslové výchovy, použila metod praktických činností a slovního vyjadřování, využívala předchozích zkušeností a poznatků dětí. Vhodně volenými otázkami navozovala řešení problémových situací. Dětem byla umožněna volba činnosti z předložené nabídky. Z chování dětí však vyplývala částečná chaotičnost, projevovala se reakce dětí na menší promyšlenost a připravenost nabízených činností ze strany učitelky. Pracovní činnosti byly provedeny frontálně. Děti měly připraven materiál, většina z nich po předchozím vysvětlení postupu učitelkou pracovala samostatně. Učitelka sledovala techniku stříhání a lepení, dětem chybělo odpovídající zabezpečení podmínek pro udržení čistoty rukou při lepení. Pohybové činnosti probíhaly společně za přítomnosti všech dětí a učitelek první a druhé třídy. Cílevědomě byl procvičován postřeh dětí. Děti spontánně reagovaly na učitelku, bylo zařazeno motivační cvičení. Jednotná organizace a použité metody pro všechny děti stejné bez odlišení věkových zvláštností a individuálních schopností vedly ke kladení vyšších nároků na část dětí. Neefektivním způsobem bylo využito souběžného působení učitelek.

Při sebeobslužných činnostech (hodnoceny obě třídy za přítomnosti všech učitelek) mohou děti v menším rozsahu získávat samostatnost z důvodu prostorových podmínek školy. Děti používaly hygienické návyky přirozeně, vytvářejí si návyk pravidelného čištění zubů, návyky kultury stolování nejsou u všech dětí ve vztahu k věkovým zvláštnostem ještě zcela fixovány.

Spontánní činnosti probíhají pro ranním scházení dětí a jsou zařazovány provázaně i s řízenými činnostmi. V průběhu inspekční činnosti byly sledovány v menším rozsahu. Děti si volily činnosti na základě vlastního rozhodnutí, měly zájem o hry konstruktivní, činnosti

výtvarné, didaktickou pomůcku k procvičování základních barev a námětovou hru Na lékaře. Pro její realizaci chyběla větší promyšlenost a podnětnost po stránce materiální.

Motivace vycházela z tematického zaměření týdne, učitelka se k ní průběžně vracela a dále ji rozvíjela. Oceňovala snahu a pracovní výsledek dětí, v případě potřeby poskytla vhodně pomoc a radu.

V mateřské škole byly pozorovány pozitivní vztahy mezi dětmi, ale byly sledovány i konfliktní situace. Učitelka je řešila adekvátním způsobem a s cílem vytvářet pozitivní atmosféru při pobytu dětí v mateřské škole. Systematická péče je věnována správné výslovnosti dětí a rozvíjení souvislého vyjadřování.

Hodnocení kvality vzdělávání

Vytvořený systém plánování nezahrnuje provázanost řízených a spontánních činností, hlubší promyšlenost tematických celků, forem a metod práce. Tato oblast je hodnocena průměrně. Podmínky personální a materiální jsou průměrné, psychohygienické velmi dobré. Organizace, formy a metody byly hodnoceny průměrně, motivace a hodnocení velmi dobře, interakce a komunikace průměrně.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena průměrně.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry z pohledu dlouhodobého rozvoje v písemné podobě stanoveny nejsou. Ředitelka zpracovala pro školní rok 2001/2002 Roční plán školy. V jedné z kapitol definuje směr a dlouhodobý cíl pro oblast výchovně-vzdělávací. V plánu je následně rozpracována konkretizace těchto cílů. Roční plán obsahuje informace o škole (úvazky, odpovědnost učitelek za nadstandardní aktivity, rozpis pracovní doby, uspořádání dne, organizaci dovážení a odvážení dětí). Zpracovány jsou třídní vzdělávací programy 1. a 2. třídy, plánované akce školy, oblast spolupráce se základní školou, s lékařem, s Unii rodičů, s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem. Odpovědnost za přípravu a realizaci plánovaných akcí je rozdělena mezi učitelky. Rámcově je plánováno vzdělávání učitelek a zaměření kontrolní činnosti. Oblast materiálního zabezpečení není součástí plánu, ředitelka školy předkládá návrhy pro další rozpočtový rok zřizovateli v listopadu daného roku. S Ročním plánem je seznamována rodičovská veřejnost a zaměstnavatel. Zpětná vazba plnění úkolů je prováděna, ředitelka zpracovává hodnocení školního roku.

Zajištění plynulého provozu a výchovně-vzdělávacího procesu je podloženo dokumenty (Provozní řád, Vnitřní řád, Organizační řád), která určují konkrétní pravidla na podmínky školy. Podrobně je rozpracována a s rodiči projednána organizace dovozu a odvozu dětí do mateřské školy. Pracovními náplněmi jsou podloženy povinnosti pro učitelky a provozní pracovníky (topič a školnice). Součástí přímé výchovné práce učitelek je zajištění bezpečnosti a doprovodu dětí při cestě autobusem do mateřské školy a zpět do Meziměstí. Ranní odjezd do Vižňova je v 6:42 hodin a odpolední odvoz probíhá ve dvou etapách dle domluvy s rodiči. První část dětí odjíždí za přítomnosti jedné učitelky ve 14:10 hodin a druhá část za doprovodu druhé učitelky v 16:10 hodin.

Informační systém ve vztahu k zaměstnancům je založen především na denních kontaktech a osobních jednáních. Realizace pedagogických a provozních rad je doložena písemnými zápisy. Porovnáním vedených zápisů ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002 byla zjištěna

rozdílná úroveň, došlo ke snížení kvality v zaznamenání obsahové stránky předmětu jednání.

Vnitřní řád mateřské školy obsahuje povinnosti rodičů a podmínky provozu. Zároveň poskytuje rodičům stručné informace o jejich právu při vstupu do výchovně-vzdělávacího programu školy. Součástí řádu není sdělení o možnosti ukončení docházky dítěte do mateřské školy, o omezení provozu o prázdninách, nejsou uvedeny podmínky k přijetí dětí do mateřské školy.

Pro zajištění informovanosti rodičů má škola specifické podmínky, protože většina dětí do mateřské školy dojíždí za doprovodu učitelek. Individuální rozhovory při předávání dětí u autobusu jsou zaměřené převážně na předávání stručných informací organizačně-provozních. Škola v průběhu roku organizuje dvakrát ročně schůzky s rodiči (doloženo kvalitně zpracovanými zápisy), plánovány jsou čtyřikrát ročně výstavy výtvarných prací dětí na Městském úřadě v Meziměstí. V omezené míře se rodičům dostávají informace o zařazovaných výchovně-vzdělávacích činnostech. Při škole pracuje Unie rodičů, která spolupracuje s vedením mateřské školy. Rodiče pomáhají při organizování oslav ve škole, přispívají na vybavení školy hračkami a pomůckami. Mateřská škola organizuje pro rodiče prodejní výstavy knih.

V kontrolované dokumentaci (evidence dětí) nebyly zjištěny zásadní nedostatky, ředitelka byla upozorněna na neúplnost údajů u třech dětí. Evidence dětí je vedena na předepsaných tiskopisech, ochrana důvěrných dat před zneužitím byly zajištěna. Menší pozornost je věnována v obou třídách pečlivosti a grafické úpravě při vedení jednotlivých dokumentů.

Mateřská škola dle potřeby spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem, pro děti s vadami řeči ředitelka zabezpečuje logopedickou péči. Výchovně-vzdělávací program pracovníce školy obohacují, pro děti připravují oslavy svátků a lidových tradic, loutkové a maňáskové scénky, navštěvují divadelní představení v Meziměstí a v Broumově. Zúčastňují se výtvarných soutěží. V rámci přípravy dětí pro vstup do základní školy spolupracují s učitelkami základní školy. Škola organizuje společenské dopoledne pro starší občany obce, připravuje veřejné vystoupení v Klubu důchodců a další akce, kterými prezentuje předškolní výchovu.

Systém ve vedení a motivování pracovníků není zcela vytvořen. Plán dalšího vzdělávání není zpracován, pedagogické pracovníce si volí z předložených nabídek a zúčastňují se seminářů pořádaných především Centrem vzdělávání v Náchodě, což je potvrzeno písemnými doklady. Ředitelka doporučuje učitelce bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti k prostudování odbornou literaturu a metodické materiály, ale její konkretizace není doložena. Kritéria pro pravidelné hodnocení a přidělování osobního hodnocení a mimořádných odměn zpracována nejsou, ředitelka předkládá konkrétně zdůvodněné návrhy a osobní příplatky diferencuje.

Oblast kontrolní činnosti tvoří součást Ročního plánu školy. Její zaměření je definováno rámcově. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti dokladují plnění povinnosti vedoucího pracovníka. Součástí je stručné zhodnocení, stanovení a projednání závěrů pro další práci. Ve školním roce 2000/2001 ředitelka provedla pět hospitací a doložen je jeden zápis o kontrole plnění doporučení. V letošním školním roce byla provedena pouze jedna hospitační výchovně-vzdělávacího procesu a jedenkrát byla provedena kontrola vedení třídní dokumentace.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Oblast plánování obsahuje vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce předškolního zařízení, jejich dílčí rozpracování je rozdílné, celkově je plánování hodnoceno velmi dobře. Organizování potvrzuje promyšlenost a propracovanost jednotlivých

dokumentů ve vztahu k zajištění požadovaných podmínek provozu, je hodnoceno velmi dobře. Vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň. Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny průměrně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace mateřské školy, dotazník pro ředitele před inspekcí, přehled o počtu dětí,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 441- 99/PO ze dne 15. 12. 1999,
- Výkaz o mateřské škole k 30. 9. 2001,
- Roční plán školy na školní rok 2001/2002,
- Hodnocení školního roku 2000/2001,
- Plán pedagogických rad pro školní rok 2001/2002,
- Vnitřní řád mateřské školy pro školní rok 2001/2002,
- Provozní řád čj. 28/01,
- Organizační řád platný pro školní rok 2001/2002,
- režimy dne pro školní rok 2001/2002,
- rozvrh služeb pedagogických pracovníků ve školním roce 2001/2002,
- personální dokumentace pedagogických a provozních pracovníků,
- pracovní náplně zaměstnanců školy platné pro školní rok 2001/2002,
- zápisy z pedagogických a provozních rad 2000/2001 a 2001/2002,
- zápisy z kontrolní činnosti ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002,
- zápisy ze schůzek rodičů konaných ve školním roce 2000/2001 a 2001/2001,
- kronika, fotodokumentace,
- dokumentace tříd pro školní rok 2001/2002: přehledy docházky dětí, evidenční listy, přihlášky a rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy, Přehled výchovné práce, celoroční a týdenní plány vzdělávací činnosti, záznamy o dětech, zmocnění k odvádění dětí z mateřské školy, individuální plán dítěte vyžadující specifickou péči.

ZÁVĚR

Mateřská škola plní výchovně-vzdělávací funkci. Ke zvýšení kvality vzdělávání by přispělo přehodnocení metodiky plánování a hlubší promyšlenost uplatňovaných metod a forem práce. Uspořádání prostorových podmínek vyžaduje věnovat zvýšenější pozornost bezpečnosti dětí, v omezenější míře lze rozvíjet samostatnost dítěte předškolního věku. Organizace dovážení dětí je podložena písemně zpracovanými dokumenty. Informační systém neposkytuje zcela optimálně rodičům získávat přehled o zařazovaných činnostech a plněných úkolech. Vydávání zpravodaje mateřské školy by přispělo k rozšíření programu partnerské spolupráce s rodiči. Ředitelka školy plní povinnosti vedoucího pracovníka, začíná se seznamovat s metodikou Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a promýšlí vypracování vlastního programu školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Miloslava Beránková

M. Beránková v. r.

V Rychnově nad Kněžnou dne 5. prosince 2001

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. prosince 2001

Razítko

Ředitelka nebo jiná osoba oprávněná jednat za předškolní zařízení

Libuše Středová

Středová v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2001-12-28	096 333/01-1004
Zřizovatel	2001-12-28	096 334/01-1004

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány